

1 In the days when the chieftains ruled, there was a famine in the land; and a man of Bethlehem in Judah, with his wife and two sons, went to reside in the country of Moab.

2 The man's name was Elimelech, his wife's name was Naomi, and his two sons were named Mahlon and Chilion—Ephrathites of Bethlehem in Judah. They came to the country of Moab and remained there.

3 Elimelech, Naomi's husband, died; and she was left with her two sons.

4 They married Moabite women, one named Orpah and the other Ruth, and they lived there about ten years.

5 Then those two—Mahlon and Chilion—also died; so the woman was left without her two sons and without her husband.

א ויהי בימי שפוט השפטים ויהי רעב בארץ וילך
איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא
ואשתו ושני בניו:

ב ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם
שני בניו | מחלון וכליון אפרתים מבית לחם
יהודה ויבאו שדי מואב ויהיו שם:

ג וימת אלימלך איש נעמי ותשאר היא ושני
בניה:

ד וישאו להם נשים מאביות שם האחת ערפה
ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים:

ה וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה
משני ילדיה ומאישה:

1 In the days when the chieftains ruled, there was a famine in the land; and a man of Bethlehem in Judah, with his wife and two sons, went to reside in the country of Moab.

2 The man's name was Elimelech, his wife's name was Naomi, and his two sons were named **Mahlon and Chilion**—Ephrathites of Bethlehem in Judah. They came to the country of Moab and remained there.

3 Elimelech, Naomi's husband, **died**; and she was left with her two sons.

4 They married Moabite women, one named Orpah and the other Ruth, and they lived there about ten years.

5 Then those two—**Mahlon and Chilion**—**also died**; so the woman was left without her two sons and without her husband.

א וְהָיָה בַיָּמֵי שָׁפֶט הַשְּׁפֹטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְיִלְדָּה
אִישׁ מִבֵּית לַחֵם יְהוּדָה לְגֹרֶל בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא
וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו:

ב וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעֹמִי וְשֵׁם
שְׁנֵי בָנָיו | **מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן** אֶפְרַתִּים מִבֵּית לַחֵם
יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיְהִי יוֹשְׁבֵי:

ג וַיָּמָת **אֱלִימֶלֶךְ** אִישׁ נְעֹמִי וַתִּשָּׂאֵר הִיא וּשְׁנֵי
בָנֶיהָ:

ד וַיִּשָּׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מִמּוֹאָבִיּוֹת שֵׁם הָאֶחָת עֹרְפָּה
וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיָּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:

ה וַיָּמָוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם **מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן** וַתִּשָּׂאֵר הָאִשָּׁה
מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ:

Bava Batra 91a

The Sages taught: **One may not leave Eretz Yisrael to live outside of Eretz Yisrael unless...** And Rabbi Shimon ben Yohai would likewise say: Elimelech and his sons Mahlon and Chilion were prominent members of their generation and were leaders of their generation. And for what reason were they punished? Because they left Eretz Yisrael to go outside of Eretz Yisrael, as it is stated: “And all the city was astir concerning them, and the women said: Is this Naomi?” (Ruth 1:19). What is the meaning of the phrase: “Is this Naomi”? Rabbi Yitzhak says They said: Have you seen what befell Naomi, who left Eretz Yisrael for outside of Eretz Yisrael?

And Rabbi Yitzhak also says: That very day when Ruth the Moabite came to Eretz Yisrael, the wife of Boaz died, as people say: Before the deceased dies, the person who will next be in charge of his house arises.

בבא בתרא צא.

תנו רבנן אין יוצאין מארץ לחוץ לארץ אלא אם ... וכו' הנה רבי שמעון בן יוחאי אומר אלימלך מחלון וכליון גדולי הדור היו ופרנסי הדור היו ומפני מה נענשו מפני שיצאו מארץ לחוץ לארץ שניאמר ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי מאי הזאת נעמי אמר רבי יצחק אמרו חזיתם נעמי שיצאת מארץ לחוץ לארץ מה עלתה לה

ואמר רבי יצחק אותו היום שבאת רות המואבית לארץ ישראל מתה אשתו של בעז והיינו דאמרי אינשי עד דלא שכיב שכיב קיימא מנו ביתיה.

1 In the days when the chieftains ruled, there was a famine in the land; and a man of Bethlehem in Judah, with his wife and two sons, went to **reside** in the country of Moab.

2 The man's name was Elimelech, his wife's name was Naomi, and his two sons were named Mahlon and Chilion—Ephrathites of Bethlehem in Judah. They came to the country of Moab **and remained there**.

3 Elimelech, Naomi's husband, died; and she was left with her two sons.

4 They married Moabite women, one named Orpah and the other Ruth, **and they lived there about ten years**.

5 Then those two—Mahlon and Chilion—also died; so the woman was left without her two sons and without her husband.

א ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ וילך
איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא
ואשתו ושני בניו:

ב ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם
שני בניו | מחלון וכליון אפרתים מבית לחם
יהודה ויבאו שדי מואב ויהיו שם:

ג וימת אלימלך איש נעמי ותשארה היא ושני
בניה:

ד וישאו להם נשים מאביות שם האחת ערפה
ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים:

ה וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשארה האשה
משני ילדיה ומאשה:

1 In the days when the chieftains ruled, there was a famine in the land; and a man of Bethlehem in Judah, with his wife and two sons, went to reside in the country of **Moab**.

2 The man's name was Elimelech, his wife's name was Naomi, and his two sons were named Mahlon and Chilion—Ephrathites of Bethlehem in Judah. They came to the country of **Moab** and remained there.

3 Elimelech, Naomi's husband, died; and she was left with her two sons.

4 They married **Moabite women**, one named Orpah and the other Ruth, and they lived there about ten years.

5 Then those two—Mahlon and Chilion—also died; so the woman was left without her two sons and without her husband.

א וְהָיָה בַיָּמֵי שְׁפֹט הַשְּׂפָטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְיִלְדָּה
אִישׁ מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לְגֹרֶל בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא
וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו:

ב וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעֹמִי וְשֵׁם
שְׁנֵי בָנָיו | מַחְלֹון וְכִלְיוֹן אֶפְרַתִּים מִבֵּית לֶחֶם
יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיְהִי־וָשֶׁם:

ג וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעֹמִי וַתִּשָּׂאֶר הִיא וּשְׁנֵי
בָנֶיהָ:

ד וַיִּשָּׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מִמּוֹאָבִיּוֹת שֵׁם הָאֶחָת עֹרְפָּה
וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיָּשָׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:

ה וַיָּמָוּתוּ גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלֹון וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׂאֶר הָאִשָּׁה
מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִישָׁהּ:

Genesis 13

בראשית יג

9 Is not the whole land before you? Let us separate: if you go north, I will go south; and if you go south, I will go north.”

ט הלא כלהארץ לפניך הפרד נא מעלי אסהשמאל ואימנה ואסהימין ואשמאילה:

10 Lot looked about him and saw how well watered was the whole plain of the Jordan, all of it—this was before the LORD had destroyed Sodom and Gomorrah—all the way to Zoar, like the garden of the LORD, like the land of Egypt.

י וישאלוט אתעיניו וירא אתכלכפר הירדן כי כלה משקה לפני | שחת יהוה אתסדם ואתעמרה כגריהוה פארץ מצרים באכה צער:

11 So Lot chose for himself the whole plain of the Jordan, and Lot journeyed eastward. Thus they parted from each other;

יא ויבחרלו לוט את כלכפר הירדן ויסע לוט מקדם ויפרדו איש מעל אחיו:

12 Abram remained in the land of Canaan, while Lot settled in the cities of the Plain, pitching his tents near Sodom.

יב אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הכפר ויאהל עדסדם:

13 Now the inhabitants of Sodom were very wicked sinners against the LORD.

יג ואנשי סדם רעים וחטאים ליהוה מאד:

Genesis 18:17-21

Now the LORD had said, “**Shall I hide from Abraham what I am about to do**, since Abraham is to become a great and populous nation and all the nations of the earth are to bless themselves by him? **For I have singled him out, that he may instruct his children and his posterity to keep the way of the LORD by doing what is just and right**, in order that the LORD may bring about for Abraham what He has promised him.” Then the LORD said, “**The outrage of Sodom and Gomorrah is so great, and their sin so grave!** I will go down to see whether they have acted altogether according to the outcry that has reached Me; if not, I will take note.”

וַיְהִי הַחֵהּ אָמַר הַמַּכְסָּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי
 עֹשֶׂה: וְאַבְרָהָם הָיָה לְגוֹי גָדוֹל וְעַצּוֹם וְנִבְרָכוּ
 בּוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: כִּי יִדְעֻתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יִצְוֶה
 אֶת־בְּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ אֶת־דְּרֹךְ יְהוָה
 לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הֵבִיא יְהוָה עַל־
 אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו: וַיֹּאמֶר יְהוָה וְעַקַּת
 סֹדֶם וְעַמּוֹרָה כִּי־רַבָּה וַחֲטָאתָם כִּי כָבֵדָה מְאֹד:
 אֲרִדְהֶנָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעְקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עֲשׂוּ |
 כָּלָה וְאִם־לֹא אֵדַע:

Genesis 19:36-38

Thus the two daughters of Lot came to be with child by their father.

The older one bore a son and named him Moab; he is the father of the Moabites of today.

And the younger also bore a son, and she called him Ben-ammi; he is the father of the Ammonites of today.

בראשית יט:לו-לח

וַתְּהַרְיֶנּוּ שְׁתֵּי בָנוֹתָיו מֵאָבִיהֶן:

**וַתֵּלֶד הַבְּכִירָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אָבִי
מוֹאָב עַד הַיּוֹם:**

**וַהצְעִירָה גַם הוּא יֶלֶדָה בֶן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בְנֵי עַמִּי
הוּא אָבִי בְנֵי עַמּוֹן עַד הַיּוֹם:**

Deuteronomy 23:4-5

No Ammonite or **Moabite** shall be admitted into the congregation of the LORD; none of their descendants, even in the tenth generation, shall ever be admitted into the congregation of the LORD, **because they did not meet you with food and water on your journey after you left Egypt**, and because they hired Balaam son of Beor, from Pethor of Aram-naharaim, to curse you.

דברים כג:ד-ה

לֹא יִבָּא עִמּוֹנִי וּמוֹאָבִי בְּקִהְלֵי יְהוָה גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי
לֹא יִבָּא לָהֶם בְּקִהְלֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם: **עַל־דָּבָר אֲשֶׁר**
לֹא־קָדְמוּ אֶתְכֶם בְּלֶחֶם וּבַמַּיִם בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתְכֶם
מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר שָׂכַר עָלֶיךָ אֶת־בְּלַעַם בֶּן־בְּעוֹר
מִפְתּוֹר אֲרָם נְהַרִים לְקַלְלֶךָ:

Ezekiel 16:49

Only this was the sin of your sister **Sodom**: arrogance! She and her daughters **had plenty of bread and untroubled tranquillity; yet she did not support the poor and the needy.**

יחזקאל טז:מט

הַיְהִי־זֶה הַלֵּה עִוֹן סְדוֹם אֲחוֹתֶךָ גֵּאוֹן שְׁבַע־תִּלְחָם
וְשִׁלְתָּ הַשָּׁקֶט הַזֶּה לָהּ וּלְבָנוֹתֶיהָ וְיַדְעֵנִי וְאֶבְיֹן
לֹא הִחַזִּיקָה:

Pilegish BeGiv'ah	Sodom
<p>הָמָּה מִיִּטְיָבִים אֶת־לִבָּם וְהִנֵּה אַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי בְנֵי־בְלִיעַל נֹסְבִי אֶת־הַבָּיִת מִתְדַפְּקִים עַל־הַדָּלֶת וַיֹּאמְרוּ אֶל־הָאִישׁ בְּעַל הַבָּיִת הִזְקֹן לֵאמֹר הוֹצֵא אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם:</p>	<p>טָרִם וְשָׁכְבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סֹדֶם נֹסְבִי עַל־הַבָּיִת מִנְעֵר וְעַד־זָקֹן כָּל־הָעָם מִקְצָה: וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֵיךְ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיָאם אֵלֵינוּ וְנִדְעָה אֹתָם:</p>
<p>וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם הָאִישׁ בְּעַל הַבָּיִת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֵל־אֲחִי אֲלִתְרַעוּ נָא אֲחֵרֵי אֲשֶׁר־בָּא הָאִישׁ הַזֶּה אֵל־בֵּיתִי אֲלִתְעֲשׂוּ אֶת־הַנְּבִלָה הַזֹּאת:</p>	<p>וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתַח וְהַדָּלֶת סָגַר אַחֲרָיו: וַיֹּאמֶר אֲלֵנָּה אֲחִי תִרְעוּ:</p>
<p>הִנֵּה בְּתִי הַבְּתוּלָה וּפְלִגְשָׁהּוּ אוֹצִיָאֶנָּה אוֹתָם וְעַנּוּ אוֹתָם וְעֲשׂוּ לָהֶם הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלֹאִישׁ הַזֶּה לֹא תַעֲשׂוּ דָבָר הַנְּבִלָה הַזֹּאת:</p>	<p>הִנֵּה־נָּא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיָאֶה נָּא אֶתְהֹן אֵלֵיכֶם וְעֲשׂוּ לָהֶן כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְרַק לְאֲנָשִׁים הָאֵל־אֲלִתְעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַלְיָן בָּאוּ בְּצַל קִרְתִּי:</p>
<p>וְלֹא־אָבוּ הָאֲנָשִׁים לְשָׁמַע לוֹ וַיִּחַזַּק הָאִישׁ בְּפִלְגָשׁוֹ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם הַחוּץ וַיִּדְעוּ אוֹתָהּ וַיִּתְעַלְלוּבָּה כָּל־הַלַּיְלָה עַד־הַבֶּקֶר וַיִּשְׁלְחוּהָ בַעֲלוֹת [כַּעֲלוֹת] הַשָּׁחַר:</p>	<p>וַיֹּאמְרוּ גִּשְׁתְּהִלָּאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בְּאֵלְגֹר וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עִתָּה נִרְעָ לָךְ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְשׂוּ לְשֹׁבַר הַדָּלֶת: וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־יָדָם וַיִּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבָּיִתָּה וְאֶת־הַדָּלֶת סָגְרוּ:</p>

1 In the days when the chieftains ruled, there was a famine in the land; and a man of Bethlehem in Judah, with his wife and two sons, went to reside in the country of Moab.

2 The man's name was Elimelech, his wife's name was Naomi, and his two sons were named Mahlon and Chilion—Ephrathites of Bethlehem in Judah. They came to the country of Moab and remained there.

3 Elimelech, Naomi's husband, died; and she was left with her two sons.

4 They married Moabite women, one named Orpah and the other Ruth, and they lived there about ten years.

5 Then those two—Mahlon and Chilion—also died; so the woman was left without her two sons and without her husband.

א וְהָיָה בַיָּמֵי שָׁפֶט הַשָּׁפֵטִים וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וְיִלְדָּה
אִישׁ מִבֵּית לָחֶם יְהוּדָה לְגוֹר בְּשָׂדֵי מוֹאָב הוּא
וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי בָנָיו:

ב וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נְעֹמִי וְשֵׁם
שְׁנֵי בָנָיו | מַחְלֹון וְכִלְיוֹן אֶפְרַתִּים מִבֵּית לָחֶם
יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ שְׂדֵי מוֹאָב וַיְהִי יוֹשְׁבֵיהֶם:

ג וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נְעֹמִי וַתִּשָּׂאָר הִיא וּשְׁנֵי
בָנֶיהָ:

ד וַיִּשָּׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֵאֲבוֹת עַם הָאֲחֻת עֶרְפָּה
וְשֵׁם הַשְּׂנִית רֹות וַיִּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים:

ה וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלֹון וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׂאָר הָאִשָּׁה
מִשְׁנֵי יְלָדֶיהָ וּמֵאִשָּׁה:

רות רבה א:ד

Rut Rabbah 1:4

Elimelech was one the great leaders of his district and one of the financial supporters of his generation. But when the years of famine came, he said, “Now all Israel will come knocking at my door, each one with his basket.” He got up and fled from them. This is the meaning of the verse, “and a man went [out] from Beth-lehem in Judah.”

כָּד אֵלִימֶלֶךְ הָיָה מְגִדוּלֵי הַמְּדִינָה וּמְפָרְנֵסֵי הַדּוֹר,
וְכִשְׁבָּאוּ שָׁנֵי רָעֲבוֹן אָמַר: עַכְשָׁיו כָּל יִשְׂרָאֵל
מְסַבְּבִין פְּתָחַי, זֶה בְּקַפְתּוֹ וְזֶה בְּקַפְתּוֹ, עֹמֵד וּבָרַח
לוֹ מִפְּנֵיהֶם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב: וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית
לְחֶם יְהוּדָה

מדרש זוטא רות א:ד

Midrash Zuta, Rut 1:4

“They married Moabite women.” What caused the tribe of Judah to marry a Moabite woman? That they acted as Amon and Moab [“because] they did not meet you with food and water (Deuteronomy 23:5).

“וישאו להם נשים מואביות.” מי גרם לשבט יהודה לישא אשה מואבית? על שעשו מעשה עמון ומואב [“על דבר אשר] לא קדמו אתכם בלחם ובמים” (דברים כג:ה).

Judges 12

8 After him, Ibzan of Bethlehem led Israel. 9 He had thirty sons, and he married off thirty daughters outside the clan and brought in thirty girls from outside the clan for his sons. He led Israel seven years. 10 Then Ibzan died and was buried in Bethlehem

שופטים יב

ח וישפט אחריו את ישראל אבצן מבית לחם: ט
ויהיו שלו שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה
ושלשים בנות הביא לבניו מרהחוצ וישפט את
ישראל שבע שנים: י וימת אבצן ויקבר בבית
לחם:

Bava Batra 91a

Rabba bar Rav Huna says that Rav says: **Ibzan is Boaz**. What is he teaching us? This in accordance with the other statement of Rabba bar Rav Huna, as Rabba bar Rav Huna says that Rav says: Boaz prepared one hundred and twenty feasts for his children at As it is stated: “And he had thirty sons, and thirty daughters he sent abroad, and thirty daughters he brought in from abroad for his sons. And he judged Israel seven years” (Judges 12:9). And at each and every [wedding] he made two feasts, one in the house of the father and one in the house of the father-in-law. **And he did not invite Manoah, to any of them. He said: he is a sterile mule, how will he pay me back?**

בבא בתרא צא.

אמר רבה בר רב הונא אמר רב **אבצן זה בעז מאי**
קא משמע לן כי אידך דרבה בר רב הונא דאמר
רבה בר רב הונא אמר רב מאה ועשרים משתאות
עשה בעז לבניו שנאמר: “ויהי לו שלשים בנים
ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא
לבניו מן החוצ וישפט את ישראל שבע שנים”
ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות אחד בבית
אביו ואחד בבית חמיו **ובכולן לא זימן את מנוח**
אמר פודנא עקרה במאי פרעא לי